

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15b ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł. Przepisy art. 5 ust. 4-11 stosuje się odpowiednio.”;

2) uchyla się art. 15c;

3) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2, oraz wysokości świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin.”;

4) w art. 19:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) propozycje wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, po otrzymaniu propozycji i informacji Rady Ministrów, uzgadnia wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego.”;

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku gdy Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 2, wysokości kwot, o których mowa w art.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212.

5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2, oraz wysokości świadczeń rodzinnych, Rada Ministrów ustala kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku, na poziomie nie niższym niż wynika to z propozycji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

5. Wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 15b ust. 2, oraz wysokość świadczeń rodzinnych ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 sierpnia roku, w którym przeprowadza się weryfikację.”.

Art. 2. 1. W przypadku urodzenia się żywego dziecka przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka przyznaje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. W przypadku dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego zapomogę, o której mowa w ust. 1, przyznaje się na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli dziecko zostało objęte tą opieką albo przysposobione przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 15b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów, w wysokości 1000 zł na jedno dziecko.

Sytuacja taka, w kontekście problemów finansowych w kraju i w Europie, budzi wątpliwości. Zasadnym jest wobec tego ograniczenie prawa do przedmiotowego świadczenia wyłącznie do rodzin, których dochody nie przekraczają progu podatkowego.

Propozycja wprowadzenia kryterium dochodowego na poziomie 85 528 tys. zł wynika z expose wygłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów, pana Donalda Tuska. Wprowadzenie tego rozwiązania ma na celu ograniczenie wydatków na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka i przeznaczenie tych środków (jest to kwota ok. 39 mln zł) na inne świadczenia rodzinne, w tym w szczególności na pokrycie skutków przeprowadzonej w 2012 r., zgodnie z harmonogramem wynikającym z ustawy, weryfikacji kwot kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz wysokości tych świadczeń.

Mając na uwadze, że wśród rodzin ubiegających się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka rodziny trzyosobowe stanowią około 50% wszystkich rodzin ubiegających się o to świadczenie (podczas gdy rodziny z dwójką dzieci, czyli czteroosobowe stanowią już tylko ok. 20%, a rodziny, w których rodzi się trzecie dziecko ok. 10% ogółu) do ustalenia kryterium dochodowego przyjęto rodzinę trzyosobową.

Przyjmując zasady ustalania dochodu na potrzeby ustawy (ustalenie dochodu netto oraz przeliczanie dochodu na osobę w rodzinie) zaproponowana kwota odpowiadająca wysokości progu podatkowego (85 528 tys. zł.) wynosi 1922 zł w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Wprowadzenie kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oznaczać będzie, że rodzice ubiegając się o to świadczenie zobowiązani będą do złożenia oświadczeń lub zaświadczeń dokumentujących ich dochody.

Wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania jednorazowej zapomogi podlegać będzie również procedurze weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego. W związku z powyższym konieczne jest dokonanie zmian w art. 18 i 19 ustawy, poprzez uwzględnienie w nich zmiany art. 15b,

w którym jest mowa o wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

W związku z koniecznością stosowania przepisów dotyczących postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, uchyla się art. 15c.

Wejście ustawy w życie

Proponuje się wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2013 r.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana przez projekt ustawy nie jest objęta przepisami prawa Unii Europejskiej.

Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Działalność lobbingowa

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz z § 11a uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Brak było podmiotów zgłaszających zainteresowanie pracami nad projektem ustawy.

Ocena Skutków Regulacji

Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowane rozwiązania dotyczą:

- podmiotów realizujących zadania ustawy w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczeniobiorców uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie ustawy.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do następujących partnerów społecznych:

1. Forum Związków Zawodowych;
2. NSZZ „Solidarność”;
3. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
4. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
5. Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
6. Związek Rzemiosła Polskiego;
7. Business Centre Club;
8. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych.

W dniu 22 lutego 2012 r. projekt został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Uwagi do projektu ustawy zgłosili następujący partnerzy społeczni: NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej i Business Centre Club. Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane dokładnej analizie. W efekcie wybrano rozwiązania, które w najpełniejszy sposób uwzględniają założenia dotyczące polityki rodzinnej państwa i służą realizacji ustawy. Należy podkreślić, że w związku ze zmianami dokonanymi w projekcie część z przedstawionych uwag stała się bezprzedmiotowa.

Uwzględniona została uwaga przedstawiona przez NSZZ „Solidarność”, dotycząca wzięcia pod uwagę struktury gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka przy wprowadzeniu kryterium

dochodowego warunkującego prawo do tego świadczenia. W uzasadnieniu stanowiska słusznie podkreślono, że „suma dochodów rodziny nie stanowi odzwierciedlenia jej sytuacji dochodowej, gdyż przy takim samym dochodzie sytuacja finansowa rodziny z jednym dzieckiem znacznie różni się od sytuacji finansowej rodziny wielodzietnej. Zaproponowane rozwiązanie może więc prowadzić do sytuacji, gdy z powodu przekroczenia kryterium dochodowego, przedmiotowego świadczenia zostanie pozbawiona rodzina wielodzietna, znajdująca się w gorszej sytuacji finansowej w przeliczeniu na członka rodziny, niż rodzina z mniejszą liczbą dzieci, która nie przekroczyła progu dochodowego”.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

1. W 2010 r. odnotowano 413,3 tys. urodzeń żywych, co oznacza, że w 2010 r. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono na 99,9% dzieci urodzonych (412,8 tys. świadczeń).
2. W okresie styczeń-wrzesień 2011 r. wypłacono ogółem 298,8 tys. jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka – na podstawie tych danych szacuje się, że ogółem w 2011 r. będzie wypłaconych 391,8 tys. zapomóg (przeciętnie miesięcznie 32,6 tys.) na kwotę 391,8 mln zł
3. Biorąc pod uwagę tempo spadku urodzeń żywych w latach 2010-2011 szacuje się, że w 2012 r. liczba urodzeń wyniesie ok. 385 tys., a tym samym potencjalne wydatki na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, gdyby nie zmienić sposobu przyznawania tego świadczenia, wyniosłyby ok. 385 mln zł.
4. Wprowadzenie kryterium dochodowego na poziomie 1922 zł na osobę w rodzinie, biorąc pod uwagę wyniki badań GUS na temat budżetów gospodarstw domowych, oznaczać będzie, że zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka nie zostałaby wypłacona na ok. 10% urodzonych dzieci. Oznacza to ograniczenie wydatków budżetu państwa o ok. 39 mln zł.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane regulacje nie wpłyną na rynek pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane regulacje nie wpłyną na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowane regulacje nie wpłyną na sytuację i rozwój regionalny.